

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1740. usque ad annum 1742

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1787

VD18 90119649

§. 12. Novi tumultus inde concitati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67882](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-67882)

Sæc. XVIII.
A.C. 1740.

„in divinitatis injuriam cederet. Qua-
„propter Epist. 174. conceptis verbis ait:
*Honor Reginæ judicium diligit; Virgo Re-
gina falso non gaudet honore, veris cumu-
lata honorum titulis.* His tamen permo-
„tus non est idem Bernardus, ut eam
„sibi Mediatricem ad Mediatorem ap-
„pellare licere non putaret, pluribusque
„locis aliis, quorum aliquot in oratione
„mea adduxi, clarissime doceret, nos
„sine Mariæ intercessione ad salutem æ-
„ternam pervenire non posse. Unum
„mihi superest animadvertisendum, si ut
„Mariam Sanctosque venerari & invo-
„care præcepto quodam cogamur, di-
„vino honori aduersaretur: id sane nec
„Deus ipse lege edita nobis posset im-
„ponere. Verum, amabo, quis hoc affir-
„mare unquam ausurus est? Ego qui-
„dem existimo, hominem hujusmodi
„Dei omnipotentiae nimis angustos fines
„præscribere. Ruit itaque funditus eo-
„rum, qui mihi aduersantur, argumen-
„tum, atque immotum restat, quod po-
„sui, oportere nos Sanctos & præcipue
„Mariam venerari & invocare.

§. XII.

Novi motus inde concitati.

Nunquam libellus majori aviditate ab
omnis conditionis hominibus coe-

N 2

meba-

Sæc. XVIII. mebatur, quam hæc oratio: inde ver
A.C. 1740. tanta in plebe potissimum commotio:
 res vix non ad seditionem spectare
 deretur: affingebantur notiu fami
 libelli, in quibus existimati liberi Mo
 ra*rii*, ut nocere desistant, ad exilii mo
 tisque pænas deposcebantur: non
 erant, qui ad B. V. honorem armis
 tiam vindicandum Universitatem po
 lumque stimularent; vix enim aliud
 commovendam plebem aptius videt
 quam B. V. honorem prætendere, eu
 que ab iis, qui ejus cultum pernega
 temeratum esse, jactitare. Resonabu
 insuper Cathedræ, & suggestus a q
 relis de proximo hæresis periculo,
 de futuri calamitatibus ad Religio
 contemptum pedissequis. Ut ergo S
 lisburgensis Archiepiscopus graviori
 malis turbis que obviaret, præcepit
 omnia habitæ orationis exempla, q
 quot adhuc extarent, e typographia
 Consistoriales ædes deferrentur, ac de
 ceps nullum sine expressa ejus ve
 venderetur; ægerime enim ferre
 Princeps, hanc orationem sine ejus no
 scitu ac consensu publici juris esse
 Etam, atque in præfato sermone ab
 ratore in sententia suæ favorem, &
 stimoniū ac fidem ter allegatam ful
 ipsius Archiepiscopi orationem, in
 ex D. Gregorio VII. P. hæc verba

sent adducta: *Invenies eam indubitanter* Sæc. XVIII.
promitto, omni carnali Matre mitiorem & A. C. 1740.
promptiorem in tui dilectione. Verum hoc

ipso Principis Archiepiscopi interdicto
augebatur tumultuantum temeritas;
quippe jam non per ambages, sed pa-
lam spargebatur, ipsum Archiepiscopum
Muratorii impietas sovere, Nobilem
quoque juventutem, & ipsius Principis
Nepotes atque affines, totamque Au-
lam hac peste infectam esse, Salisburgi
actum esse de Catholica Religione &c.
Ad horum augmentum accessit quæ-
dam epistola in vulgus sparsa, qna Pa-
ter Joannes Baptista de Steinhäuser ad
S. Petri Benedictinus, ac tum Novitio-
rum Magister ad Germanum Fratrem
suum P. Placidum a Jesu Maria Carme-
litam Excalceatum sequentia perscrip-
ferat: „Paucis abhinc annis hæresis ex
„Alpibus proscripta fuit, nunc sensim
„sine sensu in ipsam Metropolin nostram
„irrepsit. Ex Aulicis potissimi, atque
„inter eos etiam Celsissimi Principis no-
„stri Nepotes, necnon ex Petrinis non-
„nulli, & ex iis quidam Consistorii Con-
„siliarius, aliquique sacerdtales Consiliarii
„(scioli nempe, sed in Theologia admis-
„sum peregrini) liberi Muratorii appel-
„lantur, quod nomen mutatum est a
„Ludovico Antonio Muratorio Italo Sa-
„cerdote, & nifallor, Mutinensi Biblio-

N 3

„the-

Sæc. XVIII. „thecario: verbum liberi eis attribuitur
A. C. 1740. „eoquod ad exemplum & doctrinam
„Muratorii libertatem sentiendi in misericordia
„teria Religionis propugnant. Res ipsa
„eo devenit, ut Consistorialis ille, quod
„in Principis Ephebæo Moderatorum
„agit. Ephebis inhibuerit, ne Salve
„Mater misericordia
„gina recitarent, eoquod in hac oratione
„B. Virgo ac Deipara Mater misericordia
„appellaretur; sicut etiam ex Antiphona
„na, Sub tuum præsidium hæc venient
„Mediatrix nostra eliminari petunt,
„B. Virginem Mariam. Dei Sancta
„sanctasque reliquias honorare, de
„taxat pium ac utile, non autem
„cessarium, præceptumque esse, ut
„nimi voce dicunt: His vero in Uniuersitate
„propalatis Clarissimus Pro-Omnibus
„cellarius occasione annuæ supplicio
„uis ad Mariam in Plain ab Academiæ
„fodalitate institutæ contra hunc
„rem peroravit, saumque sermonem
„typis edidit. Divulgata autem
„oratione mox Principis jussu omnia
„exemplaria fuere suppressa, inde
„tem in urbe a plebe tantus oriebat
„tumultus, ut vix quis imaginari
„sua assequi possit, præcipue postquam
„in festo gloriose Virginis ad cœlos
„sumptæ omnes Concionatores, Fran-
„scani, Capuccini, & Augustiniani
„ræ Virgini prærogativam Matris m

, ricordiæ, & Mediatricis vindicarunt: Sæc. XVIII.
„imo contigit etiam, ut Consistoriali A. C. 1740.
„Consiliario in Ecclesia Cathedrali sa-
„cris operante, populus tam alte incla-
„maret, ut ipsem auribus percipere
„posset hæc verba: *En Murarium libe-
rum! ipsius Missa nil valet, quibus dictis
ex Ecclesia excesserunt.* Die decima
„nona Augusti hanc ob caussam & pro-
„pter P. Pro-Cancellarii orationem ex
„Principis mandato extra ordinem Se-
„natus in Consistorio habebatur, quid
„autem concludetur, exspectandum
„venit &c.

His literis Joannes Andreas Chri-
stiani de Rall Archiepiscopi ac Principis
Consiliarius Consistorialis fæc graviter
læsum existimans, sibi satisfieri petiit;
quocirca præfatus Pater Joannes Bapti-
sta Archiepiscopi ac Principis jussu pa-
lam deprecari, dictaque revocare cog-
batur, quod etiam die vigesima prima
Octobris hoc modo executus est.

, Ego infra scriptus profiteor, ac om-
„nibus, ad quorum manus hæc scriptu-
„ra publica devenerit, notum esse volo,
„quod per litteras aliquas ad Fratrem
„meum Carmelitam discalceatum da-
„tas. quamvis quidem nihil tale inten-
„derim, graviter nihilominus offendere
N. 4 rim

Sæc. XVIII. „rim Reverendissimum, Prænobilem
 A. C. 1740 „Clarissimum Dominum Dominum Ioa-
 „nem Andream Christani de Rall, Rev-
 „rendissimi & Celsissimi Archiepiscpi d-
 „S. R. I. Excelsi Principis Salisburge-
 „sis &c. Consiliar. Confidit. ejusdemq-
 „, Illustrissimi Ephæbæi Moderatorem,
 „, Canonicum B. V. ad Nives &c. quo-
 „, que per has ipsas literas inconsiden-
 „tas occasio fuerim, ut fama ejusdem
 „Reverendissimi Chriſtiani hinc inde vari-
 „modis p̄foscinderetur. Jam vero
 „his a meo Reverendissimo Domino D-
 „mino Præfule correctus & admonitus
 „ac publicam hanc deprecationem
 „cere jussus, agnoscens culpam mean-
 „que in illis literis continentur, res-
 „cans omnia & singula, bonæ famæ
 „æstimationi hujus Reverendissimi
 „mini Canonici contraria, sancte co-
 „testans, me nihil tale scire, multo
 „minus asseverare posse, sed, quæ scripsi
 „ex mera levi credulitate sine ullo fu-
 „damento fratri meo, sperans, nihil
 „his ultra divulgandum, recensuile
 „atque hanc revocationem ut meus ge-
 „manus apud illos, apud quos ipse ha-
 „bit, me scripta divulgavit, faciat, dat
 „ad eum literis serio admonebo, &
 „stringam. Ut vero hæc publica
 „precatio & revocatio tanto maiores
 „fidem ac robur obtineat, subscriptum
 „mit. ¶ 11
ppv

„pria manu præter me dub R. R. Super Sæc. XVIII.
 „riores domestici, appresso sigillo com A. C. 1740.
 „muni Conventus. Actum ad S. Pe-
 „trum Salisburgi, die 21. Oct. 1740.

(L.S.)

- P. Rupertus Presingeri,
p. t. Prior, testis.
- P. Paulus Moll, p. t. Sub-
prior, testis.
- P. Joannes Bapt. Stein-
hauser, Novitiorum
Magister.

§. XIII.

*Tumultus Principis Archiepiscopi vi-
gilantia sedatus.*

Hac tamen palinodia adeo non rese-
dit tumultus, ut nova indies in-
crementa caperet, non modo a popula-
ribus, sed & potentioribus, aliis P. Be-
nedictini orationem tuentibus, aliis im-
probantibus. Hæc ubi intellexerat
Princeps Archiepiscopus, P. Eberhar-
dum Rudorffer Facultatis Theologicæ
Decanum Academico Senatu moveri,
& P.P. Cappucinos Concionatores mo-
neri jussit, ut in suis sermonibus caute
abstinerent ab omnibus, quibus impe-
ritum vulgus irritari posset: alii vero,
qui in suis sermonibus debitæ modera-
tionis limites transgressi accusabantur,

-Balov

N 5

reca-